Sekularizace u Patočky

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

2014

jedná se o část původního dokumentu:

2014

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 8. 11. 2014

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 8. 11. 2014

Sekularizace u Patočky

Patočka někdy chápe sekularizaci jako sebezbožnění člověka; jde ovšem o jednu z nedůsledností jeho některých interpretací dějin, takže tu lze jedno místo postavit proti jiným místům. Nicméně ve své poslední knížce, kterou dal dohromady a nechal rozmnožit a rozšířit ještě v samizdatových opisech, v kapitole o tom, mají-li dějiny smysl, píše, že evropské lidstvo si zvyklo na křesťanské pojetí smyslu dějin tak velice, „že nedovede upustit od některých jeho podstatných rysů ani tam, kde mu již přestaly být významné základní křesťanské pojmy Boha stvořitele, spasitele a soudce“, a že „smysl hledá v sekularizovaném konceptu křesťanském, kde člověk či lidstvo nastupuje na místo boží, i nadále“ (7584, s. 79). A Patočka připomíná Karla Löwitha a podobně jako on vidí v této „poutanosti všeho smyslu na dějiny i v moderní době“ jeden z pramenů moderního zoufání nad smysluplností: neboť jsou-li dějiny místem smyslu, pak opírat se o ně je tolik jako chtít se chytat vln za ztroskotání“. A podobně jako Löwith v tom vidí jeden z křesťanských pramenů nihilismu. (Ostatně také proto zřejmě před mnoha lety jako by zlomil hůl nad Teilhardem de Chardin, který na něho zpočátku docela udělal dojem, ale pak jej pochopil jako bergsonovce, když ho posléze pod vlivem Löwithovy malé recenze interpretoval jako nietzscheána.) Patočka vůbec neměl porozumění pro řadu poválečných spisů (protestantských, ale nejen theologických), které ukazovaly sekularismus jako legitimní dítě či plod Ježíšova učení, tedy nejen dítě křesťanství, ale také starého židovství. Patočka byl zkrátka vždycky především poněkud vychladlý a vyprázdněný katolík; s protestantismem tu a tam někdy trochu snad jen koketoval. Ani dlouhé hovory se Součkem mu v tom moc nepomohly.

(Písek, 141108-1.)